

OBSAH

Předmluva	5
I. Místo životního prostředí ve struktuře sociálně ekonomických cílů rozvinuté socialistické společnosti	9
II. Stručný přehled základních problémů způsobených znečišťováním životního prostředí	22
1. Odpady znečišťující ovzduší	23
2. Odpady znečišťující vodní toky	28
3. Pevné odpady	31
III. Systémový přístup a společenská cílová funkce (Teoretická východiska plánování péče o životní prostředí)	33
1. Společenská cílová funkce s komponentou životního prostředí	35
2. Východiska plánování kvality životního prostředí	37
3. Strom cílů pro systém využívání přírody	39
4. Standardizace kvality složek životního prostředí jako nástroj plánování péče o životní prostředí	40
5. Životní prostředí a bilance národního hospodářství	44
IV. Zdokonalování péče o životní prostředí v národohospodářském plánování (Náčrt problematiky)	47
1. Charakteristika plánu ochrany životního prostředí v ČSSR	49
2. Plán ochrany ovzduší	50
3. Některé směry zdokonalování plánování ochrany životního prostředí	53
V. Ekonomické nástroje zaměřené na ochranu základních složek životního prostředí před znehodnocováním	58
1. Poplatky za znečišťování ovzduší	60
2. Fond ochrany ovzduší	62
3. Poplatky (úplaty) za znečišťování povrchových vod	65
4. Státní fond vodního hospodářství	68
5. Účinnost poplatků za znečišťování složek životního prostředí – ovzduší a vody	71

VI. Využití makroekonomických a regionálních modelů při prognózování a plánování kvality životního prostředí	79
1. Principy začlenění péče o kvalitu ovzduší do bilance meziodvětvových vztahů	81
2. Příklady aplikace rozšířené bilance meziodvětvových vztahů	84
3. Poznámky k použití rozšířeného modelu meziodvětvové bilance	87
4. Alternativní model meziodvětvových vztahů – podklad pro územní plánování	91
4.1 Zavedení zpětné vazby do modelu (4)–(5) a přístup k výpočtu efektivnosti aktivit na ochranu životního prostředí	94
4.2 Diskuse k modelu (4)–(7)	98
5. Regionální modely využívané pro plánování a řízení čistoty vodních toků	99
VII. Princip vyhodnocování efektivnosti opatření zaměřených na ochranu životního prostředí před znečišťováním	111
1. Východiska a pojetí národohospodářské efektivnosti	112
2. Klasifikace nákladů ze znečišťování ovzduší	116
3. Náklady na odstraňování a kompenzaci sociálně ekonomických škod ze znehodnocování životního prostředí	118
4. Princip vyhodnocování efektivnosti opatření zaměřených na ochranu složek životního prostředí před znečišťováním	126
VIII. Metody vyjadřování některých sociálně ekonomických škod vznikajících v důsledku znehodnocování životního prostředí	130
1. Škody na lidském zdraví a jejich souvislosti ze znečišťováním ovzduší	131
1.1 Porovnání vybraných ukazatelů v modelových a kontrolních oblastech. Výskyt některých druhů onemocnění v oblasti Severočeského kraje	133
1.2 Funkce nemocnosti a úmrtnosti ve vztahu ke znečištění ovzduší v urbanizovaných územích	141
2. Změny výnosnosti zemědělské rostlinné produkce ve vztahu ke znečišťování ovzduší – metodický aspekt a příklady kvantifikace	152
IX. Soustava plateb za zhoršování životního prostředí (Teoretické aspekty).	164
1. Teoretické podmínky pro nalezení optimální úrovně kvality složek životního prostředí	168
2. Soustava standardů pro jednotlivé složky životního prostředí a soustava plateb	174
Seznam literatury	181
Anglické resumé	188
Věcný rejstřík	190